

Eerste 'dierentuinsessie' over toekomst advocatuur

Advocaten in de Haaienzaal

Lucien Wopereis, Orde-redacteur

Levendig, bij vlagen rellierig. Zo kan de eerste goed bezochte dierentuinsessie over de Commissie Advocatuur en de voorgenoemen afschaffing van het procureaat op 28 april in Rotterdam worden omschreven. 'Niet méér verordeningen, niet méér repressie, niet méér papier. Kunt u daar als Algemene Raad voor zorgen?'

De aftrap van de discussie werd verzorgd door mr. J.C.P. Ekering, voormalig deken te Rotterdam. Hij liep in zijn inleiding langs de verschillende vragen van minister Donner, zoals neergelegd in de brief van 23 december 2004. Mooi hoor, zo'n analyse door de Commissie Advocatuur, maar waar heb dat eigenlijk voor nodig, zo vroeg Ekering zich af. 'De Advocatenwet is inderdaad vijftig jaar oud, maar dat wil niet zeggen dat er geen permanente discussie over het beroep en de organisatie van dat beroep plaatsvindt. Ik mis in de brief van de minister een gedegen analyse van de knelpunten en tekortkomingen die aanleiding zijn geweest tot het instellen van de commissie. Waar denkt men dat het vandaag de dag niet goed gaat?'

Natuurlijk is de advocatuur de afgelopen vijftig jaar veranderd, stelde Ekering. Het beroep is gespecialiseerd, geïnternationaliseerd. 'De minister maakt echter niet duidelijk waarom dat een probleem zou moeten zijn.'

De toehoorders mochten uit dit betoog niet opmaken dat het allemaal rozengeur en maneschijn is in de advocatuur. Volgens de voorma-

'Straks worden we opgezadeld met een Hoge Autoriteit voor de Advocatuur, met een minderheid aan advocaten in het bestuur. Dan zijn het anderen die onze wetten schrijven'

lig deken staat de onafhankelijkheid van advocaten in toenemende mate onder druk. De cliënt is steeds veeleisender geworden, en sommige advocaten gaan daarin mee door zich op te stellen als een *gun for hire*, een roepstoeter. 'Te veel advocaten verschuilen zich achter de "instructies van de cliënt". De toegevoegde waarde van een advocaat is juist dat hij oplossingen kan brengen die de cliënt zelf niet kan

bereiken. Daarmee dient hij ook een algemeen belang. De opkomst van mediation is tegen deze achtergrond wellicht te bezien als een bewijs van onvermogen van de advocatuur,' aldus Ekering.

Een ander probleem is de toegang tot het recht van particulieren. 'Daar maak ik me, in tegenstelling tot minister Donner, veel zorgen over. Steeds meer kantoren stoten de gefinancierde rechtshulp af. Overigens zou de Orde hier een actievere rol kunnen spelen, bijvoorbeeld door in de richting van consumenten uit te dragen dat het verstandig is om een rechtsbijstandsverzekering af te sluiten.'

Laatste punt van Ekering was het verstrekken van informatie uit strafdossiers, een onderwerp waar de Commissie Advocatuur zich ook over zal buigen. 'Ik zou voorstellen dat de politie en het Openbaar Ministerie zich houden aan de richtlijnen op dit punt. Het verstrekken van informatie uit strafdossiers door advocaten is vaak een reactie op te voortvarend voorlichtingsbeleid van justitie.'

SMOEL

Na de inleiding van Ekering was het woord aan de zaal. Die ging niet alleen in op de door Ekering opgeworpen vragen, maar greep de gele-

Tresspassing

genheid ook aan om kritiek te spuien op het beleid van de Algemene Raad. De eerste spreker, advocaat te Den Haag, stelde dat de Orde zich veel meer zou moeten opstellen als belangenbehartiger van de beroepsgroep. Niet alleen om langs die weg het procesmonopolie te beschermen, maar ook om het profiel van de Orde scherper neer te zetten. 'De Orde heeft nu veel te weinig smoel naar buiten. Er wordt in Den Haag in het kader van bijvoorbeeld de terrorismedreiging paniekvoetbal gespeeld, maar de Orde laat zich niet horen.'

Een andere spreker stelde dat de Orde niet twee meesters kan dienen, het algemeen belang én de eigen achterban. Ander punt van kritiek: de Orde is er nooit in geslaagd een substantiële verhoging van de rechtsbijstandsvergoeding los te peuten. 'Het is in de gefinancierde rechtshulp nu schraalhans keukenmeester.'

De derde spreker stuurde terug naar het onderwerp van de middag, de brief van Donner en de Commissie Advocatuur. Hij stoorde zich aan het in de brief gemaakte onderscheid tussen adviserende en procederende advocaten. Volgens Donner moet worden onderzocht of de eerste groep zich in de toekomst nog wel kan beroepen op het beroepsgeheim en de geheimhoudingsplicht. 'Dat is een schijntegenstelling. Advocaten

zijn advocaten van het begin tot het eind: van adviseren tot procederen.' Algemeen deken Jeroen Brouwer reageerde op deze stelling. 'Waarom zouden andere juristen zich niet kunnen beroepen op het beroepsgeheim als ze in de *board room* hetzelfde doen als een advocaat? Dat is nog een behoorlijke puzzel. Ik denk dat de uiteindelijke rechtvaardiging voor het privilege ligt in de binding van de advocaat aan de regelgeving van de Orde. Maar dan moet je ook zeggen: als andere juristen zich aan diezelfde regels willen binden, dan mogen ze ook advocaat worden.'

Foto's: Jiri Biller

'Wij zijn de aanjagers van het recht, veel meer dan officieren van justitie en rechters; we moeten veel meer uitstralen dat we onmisbaar zijn voor de rechtspraak'

Minpunt bij de islam zou zijn dat de interpretatie van zijn openbaring al geruime tijd stokt. Zulke stilstand doet zich bij bepaalde christelijke stromingen in de VS zeker niet voor. Is de leer van Christus er een van erbarmen met en hoop voor de minderbedeelden? Mispoes. Onzin. De God van de Bijbel is een 'God of property', zo tekende ik op uit de welbespraakte mond van een dáár invloedrijke evangelische roerganger. Het Gouden Kalf gerehabiliteerd; de evangeliën afgedaan als soft gewauwel. De bevinding is trouwens eerder onverbloemd dan nieuw en geldt ook buiten de VS. Hekelde immers niet onlangs nog een godvruchtige insider op basis van eigen waarneming dat onder bevindelijke kerkgangers in Nederland sinds jaar en dag vooral cilinderinhoud en koetswerk van hun automobiel maat der dingen is?

Die god van eigendom dáár is ook een god van Leven. Niet van alle leven – afsnijden van planten is toegestaan – maar wel bijvoorbeeld van het leven van Terri Schiavo, al was dat plantaardig. Over de argumenten in de juridische strijd en de afloop daarvan werd voldoende geschreven en zal ik zwijgen. Ik vraag aandacht voor twee dingen. Ten eerste voor het in de slotfase adembenemende tempo van procederen: drie instanties twee keer helemaal door in minder dan veertien dagen, kom daar in Nederland eens om! En dan voor een teken van hoop op een betere wereld: in dit jaar des Goede(ren) Gods 2005, het Evangelisch annus Terribilis: Clint Eastwood, gevierd cineast, voormalig republikeins burgemeester, goed christen nog altijd, en ooit de meest eendimensionale schietijzermasturbant van het witte doek, stelt in *Million Dollar Baby* het laten sterven uit liefde tegenover het genadeloze in leven houden.

De foto toont God-van-Leven aanhangers, in gebed voor het plantaardige leven van Terri, pal voor de woning van haar echtgenoot. Terri ligt elders in een ziekenhuis te vegeteren; de gebeden richten zich dus *for all practical purposes* op huis en echtgenoot. En spijs het knielen, het lange haar, de witte jurk en ander vertoon van devotie, dringt zich althans bij mij onweerstaanbaar de gedachte aan een executiepeloton op. Of tenminste die scène in een eerdere film van Clint, uit de schietijzertijd nog, waarin een vergelijkbaar huis door de over ons gestelde autoriteiten zodanig met kogels wordt doorzeefd dat het instort.

En nu leg ik aan juristen en theologen graag deze vraag voor. Als onder het regime van de God van Leven de hellingshoek van gebeden zo klein is geworden en deze zozeer 'uitgaan naar' als uit een getrokken loop en gericht tegen het eigendom van anderen, moet dan niet op gezag van de God van Eigendom het verbod tot tresspassing ook van toepassing zijn op bidden voor leven vanaf de erfrens richting woning?

J.C.P. Ekering: 'Het beroep is gespecialiseerd, geïnternationaliseerd. De minister maakt echter niet duidelijk waarom dat een probleem zou moeten zijn'

Dan moet je het opengooien.'

Een 'verwaterd standpunt', volgens een spreker. Meer in het algemeen stelde deze spreker dat de advocatuur zich niet in de hoek moet laten zetten. 'Wij zijn de aanjagers van het recht, veel meer dan officieren van justitie en rechters, en dat moeten we duidelijk laten merken. We moeten veel meer uitstralen dat we onmisbaar zijn voor de rechtspraak.' Hij kreeg applaus uit de zaal.

Maurits van den Wall Bake, lid van de Algemene Raad, waarschuwde de aanwezigen voor de onberekenbaarheid van de Haagse discussie. 'Straks worden we opgezadeld met een Hoge Autoriteit voor de Advocatuur, met een minderheid aan advocaten in het bestuur. We zijn dan niet meer baas in eigen huis, we zijn huurder geworden. Het zijn dan anderen die onze wetten schrijven. Is dat een werkbaar perspectief, of is dat een schrikbeeld?'

Instemmende geluiden, maar één spreker zag de Hoge Autoriteit kennelijk wel zitten. 'Ik weet nog niet of dat zo slecht is. We kunnen ons dan tenminste stevig verzetten als er onzinregels worden bedacht.'

AFSCHAFFING PROCURAAT

De tweede helft van de middag was gereserveerd voor de voorgenomen afschaffing van het procureeraat. Het woord was eerst aan Daan de Snoo, hoofd rechtspraak van de Nederlandse Orde van Advocaten en lid van de stuurgroep Afschaffing procureeraat. Hij vertelde de aanwezigen dat het wetgevingstraject waarschijnlijk met een jaar wordt vertraagd. Dit mede naar aanleiding van recente publiciteit over dit onderwerp in het *Advocatenblad*.

De Snoo peilde, voordat hij het woord aan de aanwezigen gaf, de mening van de zaal. Een kleine meerderheid bleek vóór afschaffing.

De coauteur van het artikel waarmee de discussie werd aangezwengeld, Van Swaaij, was aanwezig. Hij herhaalde zijn centrale stelling: het procureeraat kan best worden afgeschaft, maar dan moet dat organisatorisch eerst waterdicht

procureurstelling is verdwenen. Die operatie is vrijwel probleemloos verlopen.'

Een laatste inspreker vatte de discussie nog eens samen, naar kennelijke tevredenheid van de aanwezigen. 'Ik denk dat iedereen kan instemmen met afschaffing, mits de Orde spijkerharde garanties krijgt van het ministerie. De elektronische rol moet werken, kantoren moe-

'Waarom zouden andere juristen zich niet kunnen beroepen op het beroepsgeheim als ze in de board room hetzelfde doen als een advocaat?'

worden voorbereid. 'De elektronische rol is een absolute voorwaarde. Dat geldt ook voor een uniform rolreglement. Uit ons artikel bleek juist dat het daar op dit moment aan schort.'

De beoogde bezuiniging als gevolg van de afschaffing van het procureeraat, circa 15 miljoen euro, kan de politiek in ieder geval vergeten, meenden diverse sprekers. Verwijdering van de schakel procureur zal uitbreiding van de griffie bij de civiele gerechten met zich mee moeten brengen, aldus deze aanwezigen. 'Dat is ook gebeurd bij de kantongerechten toen daar de

ten worden voorzien van software om er mee te kunnen werken en de griffies bij de rechtbanken moeten extra personeel krijgen. Alléén onder die voorwaarden kan er worden ingestemd met de afschaffing van het procureeraat.'

Er zijn nog drie 'dierentuinbijeenkomsten': 31 mei - Ouwehands Dierenpark, Grebbeweg 11, Rhenen; 2 juni - Artis, Plantage Kerklaan 38/40, Amsterdam 28 juni - Noorderdierenpark Emmen, Hoofdstraat 18, Emmen. Aanmelden kan via de inmiddels toegestuurde uitnodiging.

Onttrekking procureur hoeft niet op rolzitting

Onttrekking van de procureur is in de wet niet met zoveel woorden geregeld, en hoeft dus niet per se ter rolzitting plaats te vinden. Dat schreef minister Donner van Justitie in antwoord op Kamervragen van SP-Kamerlid De Wit. De praktijk dat Haagse advocaten zich bij het Haagse hof per telefoon of fax als procureur kunnen stellen of onttrekken, is volgens Donner dan ook niet in strijd met de staande praktijk. 'De rechtsverhouding tussen de zich onttrekkende procureur en zijn (voormalige) cliënt brengt mee dat de procureur ver-

plicht is de cliënt te wijzen op de gevolgen van de onttrekking en de noodzaak om een nieuwe procureur te doen optreden als hij zich in het rechtsgeding verder wil doen vertegenwoordigen. (...) Wordt de rechtzoekende over de gang van zaken en de consequenties van de onttrekking naar behoren voorgelicht, dan is de vraag op welke wijze de procureur daarvan kennis geeft aan het gerecht en de wederpartij, minder klemmend,' aldus Donner.